

[1] ויקרא פרק כג פסוקים 16-36

וּסְפַרְתֶּם לָכֶם מִמִּזְבַּח הַשְּׁלֵחֹת מִיּוֹם הַבִּיאְכֶם אֶת-עֹמֶר הַתְּנוּפֶה לְעִבֵּל שְׂבֻעֹת תְּמִימֹת תִּהְיֶינָה: עַד מִמִּזְבַּח הַשְּׁלֵחֹת הַשְּׂבִילֹת תִּסְפְּרוּ חֲמִשִּׁים יוֹם וְהַקִּרְבָּנִים מִנִּזְחָה וְזָדְשָׁה לָהּ:

[2] צו"מ ספר 36 פסוקים 6-

שְׂבֻעָה שְׂבֻעֹת תִּסְפְּרֶנָּה מִהַזֹּחֵל חֲרָמֵשׁ בַּקֹּמֶה תִּנְחַל לְסִפְרָה שְׂבֻעֹת: וְעִשִּׂיתָ זֶה שְׂבֻעֹת לָהּ אֶלְקִידָה מִסֵּת נְדָבָת יְדָךְ אֲשֶׁר תִּתֵּן כְּאֲשֶׁר יְבָרַךְ ה' אֶלְקִידָה:

[3] תלמוד בבלי אסכת אנחות 31 סו צאזא 1c

אמר אביי, "מצוה למימני יומי ומצוה למימני שבועי." רבנן דבי רב אשי מנו יומי ומנו שבועי. אמימר מני יומי ולא מני שבועי, אמר, "זכר למקדש הוא."

[4] ש"ס 100

אמימר מני יומי ולא שבועי. אמר האי מניינא דהשתא לאו חוצה הוא דהא ליכא עומר אלא זכר למקדש צעלמא הוא כלכך ציומי כגי:

[5] תוס' 100

זכר למקדש הוא. נראה דבספק חשיבה יכול לברך ואין צריך להמתין עד שיהא ודאי לילה כיון שהוא ספיקא דרבנן...

[6] רא"ע ס' פסחים פרק י' ס' כב

גמ' [דף קיד ע"ב] תניא אכלו דמאי יצא אכלו בלא מתכוין יצא אכלו לחצאין יצא ובלבד שלא ישאא בו בין אכילה לחבירתה יותר מכדי אכילת פרס משום דמברך על אכילת מרור צריך שיאכל כזית דאין אכילה בפחות מכזית אבל בירקות הראשונות שמברך עליהן בפה"א בעלמא ואין מזכירין עליהם אכילה אין צריך מהם כזית.

[7] בית יוסף ס' תל"ה אות א'

ואם תאמר יברך על ביטול חמץ ויש לומר משום דביטול הוי בלב ואין מברכין על דברים שבלב.

[8] שפת אמת ס' אנחות 10

בגמ' אמימר מני יומי ולא שבועי אמר זכר למקדש הוא. תמהני דלא מצינו כזה דמה בכך דזכר למקדש היא למה לא נעשה בשלמות כמו שעשו בזמן המקדש. ואפשר לפרש דבאמת בפרשת ראה כ' סתם שבעה שבועות תספר לך ועשית חג שבועות כו'. ושם לא נזכר מעומר ושתי הלחם כלל א"כ משמע דמצות ספירה זו היא לצורך חג השבועות בעצמו שבאמת נקרא כן שבועות. רק בפ' אמור גבי עומר והכבש כ' מיום הביאכם תספרו חמשים יום. ולכן י"ל דהנה ב' מצות ספירת הימים מצד הקרבת העומר ושתי הלחם. וספירת השבועות לשם החג בעצמו והשתא אמר אמימר דכל המצות שאין נהגין בזמן הזה לא מצינו להם זכר. רק מצות שחי' נהגין במקדש עשו זכר למקדש ולהכי מני יומי זכר למקדש. אבל מצות ספירת שבועות לית בהו זכר למקדש. ואין להקשות לפי"ז אדרבא נמא דמצות ספירת שבועות יהי' מדאורייתא גם האינדגא כיון דהם לצורך חג השבועות. ז"א דהא כתוב מהחל חרמש כו' והיא קצירת העומר וכיון דאין לנו עומר ליכא מה"ת ספירה כג"ל. אח"כ הראו לי ברבינו ירוחם שמאריך בזה ע"ש (גתיב חמישי חלק ד') שאין דבריו מובנים והם קצת לחיפוף ממה שכתבתי והנלע"ד כתבת:

[9] ראב"ט פל' תאינן ואוספן סרק ז'

הלכה כב
מצות עשה לספור שבע שבתות תמימות מיום הבאת העומר שנאמר וספרתם לכם ממחרת השבת שבע שבתות, ומצוה למנות הימים עם השבועות שנאמר תספרו חמשים יום, ומתחילת היום מונין לפיכך מונה בלילה מליל ששה עשר בניסן.

הלכה כג
שכח ולא מנה בלילה מונה ביום ואין מונין אלא מעומד, ואם מנה מיושב יצא.

הלכה כד
מצוה זו על כל איש מישראל ובכל מקום ובכל זמן, ונשים ועבדים פטורין ממנה.

[10] רב'ע רוחס תולדות אבס ומופ נתיב פ' ח"ז

ליל שני של פסח מברכין אק"בו על ספירת העומר ותמה הוא שהיה לו לומר על ספירת הימים כי ספירת העומר אינו שום דבר וה"ל לומר על ספירה לעומר או על ספירת הימים ועוד למה אין מברכין ב' ברכות אחת לימים ואחת לשבועות שהרי ב' מצות הן והן כתפילין של ראש ושל יד דאמר ב' ברכות אפילו לא שח ועוד איך אנו סומכין היום י"ד יום שהם ב' שבועות והיום כ"א יום שהם שלשה שבועות והיה לנו לומר היום י"ד יום והיום ב' שבועות אבל מה לנו לומר שהן ב' שבועות וכי אין אנו יודעין שי"ד יום הן ב' שבועות. ונראה לך משום דכתיב ז' שבועות תספור לך וגו' וכתיב נמי מיום הביאכם את עומר וגו' ז' שבתות תמימות תהיין נמצא שלא נכתבה ספירת שבועות כי אם גבי העומר אבל ספירת הימים לא כתיב גבי עומר נמצא דספירת הימים הוא מן התורה אפילו בזמן הזה וספירת השבועות בזמן דאיכ' עומר והיו מברכין זה על זה בזמן שבית המקדש קיים והיינו דכתיב עד ממחרת השבת הז' תספרו נ' יום וה"ל למכתב עד מחרת אלא ר"ל ממחרת הספור ועד מחרת ר"ל שלא תלה מיום הביאכם אלא ממחרת ובזמן הזה אנו סופרים לשבועות זכר למקדש ובדב' שהוא זכר למקדש לבד אין מברכין עליו מדי דהוה אכריכ' דליל פסח ואערכה דז' של סוכות לכך אנו אומרי' שהם כך וכך שבועות שאין זו ספירה ממש. ואלו היינו סופרי' ממש כמו שהיו עושיין בזמן העומר היה נר' שהברכה חוזרת אף אספירת שבועות ולכך אמרו במנחות אמ' אביי מצוה למימני יומי ומצוה למימני שבועי ר"ל יומי מן התורה ואמימ' מני יומי ולא מני שבועי' אמ' זכר למקדש הוא פי' ספיר' השבועות אינה אלא זכר למקד' ולכך לא היה מונה שבוע' עם ברכ' הימי' אבל אין [דף מד טור ד] לפר' ששניה' זכר למקדש דא"כ למה מונה מן השבועות ודומיא דהא הוי ההיא דפ' הרואה כי הוה מטי לערב' הוה מברך שעשה נסים במקום הזה ודגמל ואף על פי שאינו מחוייב עתה על הגמל היה מזכירו אגב הנס של ערב' ומה שאנו מברכין בספירה זו ואין הזבה מברכת בספירתה דכתיב וספרה לה כמו שכתוב כאן וספרתם והטעם שאם ספרה וראתה דם סותרת ותהיה ברכה לבטלה מה שאין כן בספירת העומר. וכן היו מברכין בב"ד על אותה ספירה דשמטה דכתיב וספרת לך ז' שבתות שנים ולא תקנו שיברכו ב"ד על ספירת העומר' כמו בספיר' השמט' לפי שהם ימי קציר והעם טרודים ואינם מצויים בבתיהם לשמוע משלוחי ב"ד היוצאים ולא היו יודעין מתי קדשו החדש ולכך צוו לספור שידוע כל אחר מתי הוא שבועות ומטעם זה נמי הספיר' בלילה לפי שהעם טרודין. וי"מ לפי שהקציר כן מצותה ולכן אם שכח ולא ספר אינו סופר ביום כלל וי"מ שכתבו שסופר ביום וזהו דעת רבי' האיי שכתב כי הספירה בזמן הזה מדרבנן והאידינא ליכא לא הבאה ולא קרבן ואין לדקדק בתמימות כי החשבון בזמן הזה הוא לשמחת התורה כדאיתא בהגדה כשאמר להם משה תעבדו' את האלקים על ההר הזה אמרו לו מתי אמר להם לסוף נ' יום ומרו' שמחתם שהיו ממתניין אותו מעמד היו מונין אותו כך וכך כחתן המונה יום הכנסת כלתו לחופה ולכך אנו מונין אותו עתה זכר להם וזה דרך דרש וטעם נכון בספירה אבל אין ספ' כי יש בזה טעמים אחרים רמז לזמן המשיח ולא לפ' הז' שכלו שבת ומנוחה לחיי העולמים ולכן יש עצרת בפסח ביום הז' דכתי' וביום הז' עצרת ליי' ויום עצרת הוא חג שבועות הבא אחר ז' שבועות גם יום עצרת של סוכות שהוא ח' הבא אחר הערבה שהוא בשמיני הם רמז לעולם הבא וליובל הגדול וגם הטעם לפי שאלו הימים מספרם כמספר השנים שמשנת השמטה עד היובל אמר תספרו נ' יום שנספור ארבעי' ותשע' יום שהם ז' שבועות ונקדש יום הנ' הנספר כמו שנאמר ביובל שמקדשין שנת הנ'.

[11] תלפון וקרא סרק כפ ססוק ח

וספרת לך שבע שבתות שנים. לפי שאין כאן אלא ספירה אחת והיא בב"ד אין צריך לברך אבל עומר דכתי' ביה שתי ספירות אחת בפרשת אמור ואחת בפרשת ראה אחת לב"ד ואחת לציבור צריך לברך: